

Tryksagers genanvendelighed

På europæisk plan var den samlede genanvendelsesprocenten for papir ca. 72,4 pct. i 2017 svarende til, at papirfibre i gennemsnit genanvendes 3,6 gange¹.

Når en reklametryksag er læst af forbrugeren, smides den i papircontaineren. Inden fibrene i papiret omdannes til nyt papir, bliver det sorteret i yderligere fraktioner efter kvaliteten af fibrene i papiret. Reklametryksager sorteres sammen med blandt andet aviser, ugeblade og kuverter. Fibrene bliver efterfølgende brugt til blandt andet til nyt avispapir, tapetpapir, æggebakker mm.

Sammenlignet med andre tryksager er reklametryksager velegnede til genanvendelse af papirfibre. Det skyldes, at der typisk ikke anvendes lim, lamineringer og faste bogrygge, og at farverne i de anvendte trykteknikker (Heatset/Dybtryk) kan afsværtes (deinking) med et højt kvalitativt resultat.

I miljømærket EU-blomsten er der krav til, at tryksagerne opfylder en række veldefinerede krav til deinking. Der skal foreligge dokumentation for gennemførte laboratorietests. Den kommende opdatering af Svanemærkets kriterier vil også rumme krav til dette. Det højner kvaliteten af det genanvendte papir fra de miljømærkede tryksager, så papirfibrene kan tage flere runder i den cirkulære økonomi.

I årevis har man i daglig tale sagt at, at papirfibre kan genanvendes op til syv gange. Nyere forskningsresultater viser dog, at potentialet er langt højere. Fx har det anerkendte tyske tekniske universitet i Darmstadt gennemført forsøg, hvor papirfibre har været genanvendt op til 15 gange², og papirfibre fra karton er genbrugt op til 25 gange³.

Resultaterne fra Darmstadt Universitet viser dermed, at papirfibrene ikke tager så meget "skade" som tidligere antaget, når de indgår i deinking processen.

Papir fortrænger mindre klima- og miljøvenlige materialer

Papirfibre, som er blevet korte efter nogle ganges genanvendelse og derfor ikke længere kan bruges til grafisk papir, kan indgå i produkter med lavere krav til papirfibreneres længde. Det gælder fx karton, pap, æggebakker. Uanset hvilke produkter genanvendte papirfibre efterfølgende indgår i, medvirker papirfibrene til at mindske

¹ MONITORING REPORT 2017, European Declaration on Paper Recycling 2016-2020 (EU 28, Norge og Schweiz)

² Multiple recycling of paperboard: Paperboard characteristics and maximum number of recycling cycles— Part I: Multiple recycling of corrugated base paper, TAPPI Journal November 2019, Frederic Krepelin, Hans-Joachim Putz, and Samuel Schabel

³ The myth of limited fibre life cycles. On the performance capability of paper fibres, Putz, Hans-Joachim & Schabel, Samuel 2018

energiforbruget i produktionen af den efterfølgende sammenlignet med brug af friske papirfibre. Ved mangel på recirkulerede papirfibre bliver man enten nødt til at benytte papirfibre af en højere kvalitet eller nye jomfruelige papirfibre. Når papirfibrene først er brugt længere nede i genanvendelseshierarkiet, kan de ikke efterfølgende bruges til fx grafisk papir igen. Mangel på recirkulerede fibre kan også betyde, at der bruges helt andre materialer, som plastik - der ikke er en fornyelig ressource.

Rent klimamæssigt bør papirfibrene ende deres livscyklus i et forbrændingsanlæg, når de ikke kan genanvendes yderligere, hvilket sker i Danmark. Ved forbrænding frigives papirets energi, hvilket er solenergien, træet har opsamlet, mens det voksede. Den frigivne CO² i forbindelse med forbrændingen er samme mængde, som træet opsamlede, mens det voksede.

Afbrænding af papir betragtes på linje med andre plantematerialer som stort set CO₂-neutral. Når papir benyttes i et forbrændingsanlæg, fortrænger det afbrænding af fossile brændstoffer som olie, kul og gas, som ellers ville være brugt til at producere el og varme.